

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
І МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ЄВРОПЕЙСЬКЕ МАЙБУТНЄ:
ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІ СТУДІЇ»,**

ПРИСВЯЧЕНОЇ ДНЮ ЄВРОПИ

(ЧАСТИНА 2)

**«EUROPEAN FUTURE:
PHILOSOPHICAL
AND EDUCATIONAL STUDIES»,**

DEDICATED TO THE DAY OF EUROPE

9-10 ТРАВНЯ 2024 РОКУ

М. ХЕРСОН, М. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ *(м. Київ, Україна)*
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ» *(м. Київ, Україна)*
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНООСВІТНИХ ГУМАНІТАРНИХ ТА ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
(м. Херсон, м. Хмельницький, Україна)
ВІЛЬНЮСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ГЕДИМІНАСА,
ФАКУЛЬТЕТ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ *(м. Вільнюс, Литва)*
ОПОЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК *(м. Ополе, Польща)*
МІЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПИЛИПА ОРЛИКА,
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ ТА ФІЛОЛОГІЇ *(м. Миколаїв, Україна)*
НАУКОВИЙ ЧАСОПИС «ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ» ІНСТИТУТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАПН
УКРАЇНИ У СПІВПРАЦІ З УКРАЇНСЬКИМ ТОВАРИСТВОМ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ *(м. Київ, Україна)*
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»,
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ *(м. Запоріжжя, Україна)*
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ФІЛОСОФСЬКИХ І ПОЛІТИЧНИХ НАУК *(м. Черкаси, Україна)*
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ, СОЦІОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ *(м. Івано-Франківськ, Україна)*
RESEARCH NETWORK «FOREIGN OBJECT» *(San Francisco, USA)*
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ГЛОБАЛЬНИЙ ПОГЛЯД» *(м. Херсон, Україна)*

МАТЕРІАЛИ

**I Міжнародної науково-практичної конференції
«ЄВРОПЕЙСЬКЕ МАЙБУТНЄ: ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІ СТУДІЇ»,
присвяченої Дню Європи**

**«EUROPEAN FUTURE: PHILOSOPHICAL AND EDUCATIONAL STUDIES»,
dedicated to the Day of Europe
9-10 травня 2024 року**

**(Частина 2)
ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ**

м. Херсон, м. Хмельницький 2024

УДК 1:378](06)

Є 24

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Херсонського національного технічного університету
(Протокол засідання Вченої ради №13 від 28 травня 2024 р.*

Є 24 **Європейське майбутнє: філософсько-освітні студії:** Збірник наукових праць (частина 2) / за ред. Г. Д. Берегової та ін. – Херсон: вид-во ФОП Вишемирський В. С., 2024. – 380 с.

ISBN 978-617-8187-18-7 (електронне видання)

Редакційна колегія:

БЕРЕГОВА Галина – доктор філософських наук, професор, професор кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна) (голова);

ВЕНГЕР Олена – кандидат технічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна) (заступник голови);

КОЗАКОВА Лідія – кандидат філологічних наук, доцент кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна);

МОМОТОК Олена – старший викладач кафедри загальноосвітніх гуманітарних та природничих дисциплін Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна) (відповідальний за випуск).

До збірника наукових праць увійшли тексти статей I Міжнародної науково-практичної конференції «Європейське майбутнє: філософсько-освітні студії», присвяченої Дню Європи («European Future: Philosophical and Educational Studies», dedicated to the Day of Europe), яка відбулася 9-10 травня 2024 року.

Організаційний комітет може не розділяти поглядів авторів і не несе відповідальності за достовірність поданих матеріалів, їх стиль та орфографію.

УДК 1:378](06)

ISBN 978-617-8187-18-7 (електронне видання)

© Херсонський національний
технічний університет, 2024
© ФОП Вишемирський В. С., 2024

ЗМІСТ

<i>ANDRUSZKIEWICZ Fabian, BEREHOVA Halyna</i> Filozoficzne podstawy współpracy naukowej między Polską i Ukrainą w dobie agresji militarnej federacji rosyjskiej na przykładzie Uniwersytetu Opolskiego	6
<i>ASAKAVIČIŪTĖ Vaida, VALANTINAITĖ Ilona, SEDEREVIČIŪTĖ-PAČIAUSKIENĖ Živilė</i> Discussion, debate and dispute at university as a method of study	11
<i>BEREHOVA Halyna</i> Philosophy of beauty and art: essays on aesthetics.....	20
<i>ČERNIKOVAITĖ Miglė Eleonora</i> Theoretical aspects of the dissemination and public exposure to disinformation ...	30
<i>JAKUBAUSKYTĖ-ANDRIULIENĖ Viktorija</i> The role of communication in sustainability practices in the context of organisational culture and employee creativity	42
<i>KETURAKIS Saulius</i> Towards future creativity: between British romanticism and artificial intelligence	54
<i>KOLASA-WIĘCEK Alicja</i> Współczesna cywilizacja a kryzys ekologiczny	61
<i>LISAUSKIENĖ Dovilė, JAKUČIONYTĖ Viktorija</i> The role of communication in the recreational socio-educational field: grounded theory.....	66
<i>NAIDA Kyrylo, FROLOVA Yevheniya</i> Influence of pedagogy on character development, case study of “Whiplash”	74
<i>PREDMESTNIKOV Oleh, AFANASIEVA Liudmyla</i> The philosophy of heroism as the ideological basis of the intellectual struggle with the enemy in the condition of wartime.....	80
<i>SOBIERAJ Iwona, KUPIS Karolina</i> Citizen science projects as a method of strengthening public awareness of the problem of antibiotic resistance	90
<i>БІЛОВА Оксана</i> Філософія викладання математики: перехід від середньої ланки до ЗВО в умовах сьогодення	100
<i>БОЙКО Анжела</i> Сучасна філософія освіти як фактор впливу на політику.....	107
<i>БУРКАЛО Валентин</i> Інтровертизація політичних ідеологій в процесі їх еволюції.....	115

Valencian Community Through a Service Learning Strategy, Front Microbiol. 2020; 11: 564030. Published online 2020 Nov 16. doi: 10.3389/fmicb.2020.564030

26. Mazińska B., Hryniewicz W., (2020), Narodowy Program Ochrony Antybiotyków – cele i realizacja, Aktualności Narodowego Programu Antybiotyków nr 4/2020.
27. Gommerman L., Monroe M. C., (2012), Lessons Learned from Evaluations of Citizen Science Programs, Document is FOR291, one of a series of the School of Forest Resources and Conservation, Florida Cooperative Extension Service, Institute of Food T and Agricultural Sciences, University of Florida. Original publication date May 2012. URL : <https://edis.ifas.ufl.edu/publication/FR359>.
28. Zając B., Rząca M., Charzyńska-Gula M., Krzos A., (2014), „Posłuszeństwo” pacjentów związane z antybiotykoterapią – na przykładzie wybranej grupy młodzieży i dorosłych. Med. Og Nauk Zdr. 2014; 20(1): 1–5.

This article in Polish language appeared in the monograph 'Information Society and Nature in the Focus of sociological analytics' published by the Ministry of Education and Science of Ukraine and Kryvyi Rih State Pedagogical University in 2023.

БІЛОВА Оксана

*кандидат фізико-математичних наук,
доцент кафедри економ. Інформатики,
Український державний університет
науки і технологій (м. Дніпро, Україна)*

ФІЛОСОФІЯ ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИКИ: ПЕРЕХІД ВІД СЕРЕДНЬОЇ ЛАНКИ ДО ЗВО В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Актуальність проблеми. Останнім часом математична шкільна освіта в Україні дуже змінилась. У старших класах акцент роблять на підготовці до ЗНО чи національного мультитесту – школярам треба розв'язати безліч типових прикладів. Це дуже шкодить, бо справжня математика не про шаблони, вона про глобальні речі, вміння мислити, знаходити аналогії та відповідності. На сучасному етапі розвитку в будь-якій галузі суспільство потребує мобільних кваліфікованих фахівців, здатних проявляти не тільки високий професіоналізм, але и соціальну активність і творчий підхід до виконання фахових задач [1]. Тому важливою та актуальною задачею є вдосконалення процесу підготовки фахівців належного рівня в умовах швидкісних змін розвитку світового суспільства, а також складного економічного становища країни на даному етапі. Необхідна міцна база спеціалізованих знань та вмінь. Спостерігається тенденція розуміння сучасною молоддю, що ключовою умовою професійного і кар'єрного зростання є вища професійна освіта [10]. Значне місце в ній займає математична підготовка, яка надає майбутнім фахівцям необхідні вміння аналізу, моделювання та прогнозу динаміки розвитку галузі [2]. Я викладаю математику і у ліцеї, і у ЗВО, тому бачу із середини всі труднощі, які виникають перед учнями при переході від середньої ланки освіти до вищої. Це цілий комплект труднощів методичного, педагогічного та психологічного характеру. Я вважаю, не завжди і не у всьому програми з алгебри та геометрії відповідають вимогам, які встають перед здобувачами вищої освіти в

інститутах. Тому зараз особистість викладача, його професійна підготовка як педагога–фахівця, який усвідомлює мету реформи сучасної української школи та вищої освіти, виходить на перший план. І у школі вчителю, і викладачу–науковцю у ЗВО надається зараз можливість проявляти свої творчі та професійні здібності, навички, застосовувати отриманий власний досвід для досягнення головної мети: надати здобувачам освіти не просто набір знань, а апарат для практичного їх застосування і в повсякденному житті, і для подальшої своєї професійної освіти. Шкільний вчитель математики повинен конструювати свої заняття так, щоб абітурієнти вже мали навички інженерних обчислень, вміння створювати точну математичну модель поставленої задачі і різні інструменти розв'язання на основі логічних міркувань. Щоб перехід і отримання вищої освіти були комфортними. А викладачі вишів підхоплювали досвід шкільних підходів до активізації діяльності, а саме: різноманітні форми проведення лекційних та практичних занять, форми контролю знань, застосування сучасних інтерактивних засобів, що не тільки активізують, але й мотивують і, як результат, щоб українські бакалаври та магістримали такі знання та вміння, щоб були конкурентно спроможними в своїй галузі і в межах країни, й на міжнародному рівні.

Шляхи подолання труднощів. Як зазначають вчені, математика дає можливість не тільки кількісно уточнювати результат, що передбачається інтуїтивно, але й одержувати зовсім несподівані висновки, прийти до яких навіть на якісному рівні без математики практично неможливо. Але для початку треба опанувати основи цієї цікавої особливої науки. Неможливо не погодитись з твердженням професора інженерних наук Університету Окленда Барбари Оклі: «вивчення математики – це як навчання грі на музичному інструменті: воно вимагає часу і зусиль, однак варто зрозуміти основи, і математика стає частиною тебе, ти починаєш бачити її красу як науки і користуватися нею...» Про необхідність забезпечення високоякісної підготовки фахівців вищими навчальними закладами наголошується в Державній національній програмі «Освіта», законі України «Про вищу освіту», Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті. Для закладів вищої освіти (ЗВО) [3].

Щоб підготувати учнів до життя, суспільно-корисної праці, школа повинна особливу увагу звертати на ті питання, з якими можуть зустрічатися її вихованці в житті. В цьому і полягають практичні цілі навчання математики. Кожному учневі доведеться в майбутньому не раз лічити, вимірювати, обчислювати площі, об'єми тощо. Тому вчитель повинен подбати, щоб його учні робили все це впевнено і швидко. На сьогоднішній день, діяльність вчителя надзвичайно багатогранна. Кожного дня він має вирішувати низу завдань з навчання, виховання і розвитку учнів. Складність також полягає і зміною й неповторністю кожного уроку, і це не дає можливості раз і назавжди знайти краще із розв'язань. Адже добре відомо, що копіювання дуже гарного уроку колеги в нас може бути невдалим. Для того щоб забезпечити найефективніше розв'язання завдань навчання в конкретних умовах, від

учителя вимагається цілеспрямований вибір найкращого варіанта побудови освітнього процесу [4]. Існує необхідність так вивчати математику, щоб вона була корисна, захоплююча і водночас цікавою. Для студентів це можливість побачити, що математика – перспективна наука з вагомою вченою спільнотою, серед якої є й українці за походженням, які працюють за кордоном. Це свого роду демонстрація потужної математичної традиції, яка існує в Україні. І зараз вона об'єднується з міжнародною спільнотою, виходить на світовий рівень. Прикладна математика дозволяє застосовувати на практиці математичні моделі, щоб розв'язувати складні задачі, знаходити інноваційні рішення, будувати економічні прогнози. Теорема, твердження, певні факти супроводжуються чіткими алгоритмічно досконаліми доведеннями. Від учителя залежить скільки інформації зможуть сприйняти і засвоїти учні, якими навчальними методами й прийомами при цьому треба скористатися та на якому рівні будуть сформовані в учнів ті чи інші компетенції. Сучасний вчитель мусить уникати переважаючого вербального типу навчання, найбільш орієнтуючись на активні та інтерактивні методи, технології навчання, що базуються на компетентнісному підході.

Як зазначено в пояснювальній записці до навчальної програми з математики: мета базової загальної середньої освіти – випускник основної школи – це патріот України, який знає її історію; носій української культури, який поважає культуру інших народів; компетентний мовець, що вільно спілкується державною мовою, володіє також рідною (у разі відмінності) й однією чи кількома іноземними мовами, має бажання і здатність до самоосвіти, виявляє активність і відповідальність у громадському й особистому житті, здатний до підприємливості та ініціативності, має уявлення про світобудову, бережно ставиться до природи, безпечно й доцільно використовує досягнення науки і техніки, дотримується здорового способу життя. Тому завдання математики зробити певний внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Говорячи про *практичне застосування* математики, бажано наводити учням приклади, відомі їм з власного досвіду, використовуючи математичні поняття, формули, теореми, дотримуватись сучасної трактовки, сучасної термінології, сучасних методів розв'язування задач. Вчитель працюючи з учнями, нерідко ставить собі питання: «Скільки його учнів виберуть математику або близьку до неї науку своєю спеціальністю? Одиниці. Тож чи пригодиться їм у житті все те, що говорить вчитель на уроках математики?»

Щоб правильно відповісти на це питання, треба бачити не лише математичні факти, а й усе те, що дає математика для розвитку логічного мислення, просторової уяви, для загального розвитку. Сучасний урок, зорієнтований на реалізацію компетентнісного підходу в навчанні, має вирішувати ряд завдань. Це зокрема: використання суб'єктивного досвіду набутого учнями; ефективно та творче застосування набутих знань та досвіду на практиці; формування у учнів навичок отримувати, осмислювати та використовувати інформацію з різних джерел; здійснення організаційної

чіткості та оптимізації кожного уроку; підвищення рівня самоосвітньої та творчої активності учнів; створення умов для інтенсифікації навчально-виховного процесу; наявність контролю, самоконтролю та взаємоконтролю за процесом навчання; формування моральних цінностей особистості; розвиток соціальних та комунікативних здібностей учнів; створення ситуації успіху.

Формування компетентностей учнів обумовлено реалізацією не тільки оновленого змісту освіти, але й адекватних методів та технологій навчання. Як же виконати задачу формування компетентностей учнів? Що повинен зробити для цього вчитель, та який результат може свідчити про сформованість ключових компетентностей учнів?

У своїй роботі я хотіла б зупинитися на декількох основних компетентностях, формування яких є найбільш пріоритетним на мою думку на уроках математики та засоби їх реалізації:

-національно-патріотичне виховання: головною домінантою національно-патріотичного виховання є формування в учнів ціннісного ставлення до самих себе, до держави і до суспільства, а також відчуття своєї належності до України.

Ми з вами звикли, що національно-патріотичне виховання переважно відбувається під час проведення виховних заходів, але насправді на уроках математики, позакласних заходах реально є можливість для того, щоб реалізувати цю компетентність. Наприклад, можна запропонувати учням у 5 класі розв'язати таку задачу: «Населення Дніпра та Львова відповідно дорівнює приблизно 960000 та 720000 осіб. У скільки разів більше українців проживає в Дніпрі, ніж у Львові? На скільки відсотків? Відповіді округліть до десятих».

У 9-11 класі можна здійснювати національно-патріотичне виховання під час вивчення елементів статистики. Як приклад: «Всього відомо 8 запорізьких січей. Дати створення: Хортицька – 1553; Томаківська – 1560; Базавлуцька – 1593; Микитинська – 1638; Чортомлинська – 1652; Кам'янська та Олішківська – 1709; Нова (Підпільненська – 1734. Скласти варіаційний ряд з дат їх створення, знайти розмах, середнє значення, моду, медіану та побудувати полігон частот». Причому, обов'язково треба звертати увагу на те, що при подальшому вивченні вищої математики у ВНЗ учням зустрінуться інші терміни статистичних понять. Їх треба назвати. Наприклад, не просто як у підручнику «середнє значення», а «вибіркове середнє», «середнє статистичне(арифметичне)»... А також слід розповісти в цій темі на першому, або на останньому уроках де саме і як можна застосовувати знання із статистики. Як це впливає на результат досліджень, що надалі, на заняттях у ВНЗ, учні зможуть зустрітись з поняттям математичного очікування, яке є ключовим, що характеризує розподіл ймовірностей. А дисперсія є мірою розсіяння можливих значень випадкової величини довкола мат.очікування. Ці поняття є необхідними аспектами для теорії прогнозування в будь-якій сфері діяльності.

Математичні компетентності – одні з найважливіших складових життєвих компетентностей, визначених Державним стандартом базової та

повної загальної середньої освіти. Вони складають основу для формування ключових компетентностей. За С. Раковим, під поняттям «математична компетентність» розуміють спроможність особистості бачити та застосовувати математику в реальному житті, розуміти зміст і методи математичного моделювання, будувати математичну модель, досліджувати її методами математики, інтерпретувати отримані результати, оцінювати похибку обчислень. Складові математичної компетентності:

-обчислювальна (готовність учня застосовувати обчислювальні вміння на практиці), форми

-інформаційно-графічна (утворює готовність застосовувати вміння і навички, способи діяльності пов'язані з графічною діяльністю), форми роботи на уроках: гра «Хто швидше?», практичні заняття (визначення часу за годинником, побудова кола без циркуля);

-логічна (забезпечується здатністю учня виконувати логічні операції у процесі розв'язування рівнянь, розгадування ребусів і головоломок, розрізнення істинних і хибних тверджень);

-геометрична (виявляється у володінні просторовою уявою), форми роботи на уроках обчислення периметру, площі класної кімнати, клумби, під час вивчення теореми Піфагора

Математика в закладі освіти має бути живою, такою, якою вона є насправді, а не такою, як у заформалізованих підручниках, тим більше у заформалізованому поданні, заформалізованого педагога. Формування мотиваційного компонента здійснюється через забезпечення позитивного ставлення до предмету, розвиток пізнавального інтересу, пізнавальну самостійність. Внутрішня мотивація учня залежить також від ситуації. Тому потрібно пропонувати цікаві логічні завдання, рольові ігри [6]. Для формування позитивної мотивації потрібно використовувати заохочення та підтримку успіхів.

Формуючи дійовий компонент, необхідно створити для учнів оптимальні умови для поступового переходу від дій під керівництвом вчителя до самостійних, даючи змогу учням знаходити шляхи розв'язання завдань. Це є одною з більш помітних граней плавного гармонійного переходу від школи до ЗВО. Цікавим і перспективним є такий спосіб демонстрації зв'язку математики з іншими науками – інтегровані уроки. Вироблення в учнів правильної вимови математичних термінів. Залучати учнів до пояснення своїх дій і звертати увагу на зв'язність мовлення. Застосовувати взаємоопитування та взаємоперевірку з подальшим коментуванням. Організація групової роботи. Нестандартні уроки тощо [5].

Звісно, що постійно на заняттях з математики треба приділяти увагу **фінансовій грамотності**: розв'язування задач такого характеру сприяє формуванню умінь та навичок використовувати математичні знання в практичній діяльності. Наприклад можна учням 9 класу при вивченні теми «Складні відсотки» запропонувати проект «Куди вкласти гроші?» (завдання цього проекту проаналізувати ставки за депозитами, які пропонують банки

наприклад району, області чи країни. Учні маю визначити найбільш вигідніший для себе банк). А студентам під час вивчення теми «Матриці та визначники» я даю, наприклад, практичну економічну задачу: «Підприємство випускає продукцію трьох видів і використовує сировину двох видів, тобто норми витрат сировини характеризує матриця (3*2) (задані конкретні елементи). План випуску продукції задано матрицею-рядком з конкретними елементами. Треба знайти витрати сировини, потрібної для планового випуску продукції та загальну вартість сировини».

Інформаційно-цифрова компетентність. Насправді учні дуже вміло володіють і часто цікавляться інформаційно-комунікаційними технологіями значно більше ніж ми з вами і сприймають ці технології, як невід'ємну частину свого життя. Звичайно використання ІКТ має бути виваженим і доцільним. Також для втілення такої компетентності потрібно матеріально-технічне забезпечення (інтерактивна дошка, проектор, екран, Інтернет, програмне забезпечення і т. д.) [9]. Технологічна компетентність – володіння сучасними математичними пакетами (Gran, 2D, 3D, електронні таблиці Excel та інші). необхідна для:

- оцінювати похибки при використанні наближених обчислень;
- будувати комп'ютерні моделі для предметної області задачі з метою їх евристичного, наближеного або точного розв'язання.

Уміння вчитися впродовж життя. Доцільно учням задавати такі завдання: скласти задачу за малюнком, залучення учнів до дослідницької діяльності написання МАН, виконання практичних робіт з математики. Наприклад, побудувати коло без допомоги циркуля, знайти висоту дерева і т. д.

Дослідницька компетентність – володіння методами дослідження практичних і прикладних задач математичними методами.

Напрямки набуття:

- формулювати математичні задачі;
- будувати аналітичні моделі задач;
- висовувати та перевіряти справедливість гіпотез спираючись на відомі методи або власний досвід;
- інтерпретувати результати, отримані формальними методами;
- систематизувати отримані результати.

Методологічна компетентність – уміння оцінювати доцільність використання математичних методів для розв'язання практичних та прикладних задач.

Необхідна для:

- аналізування ефективності розв'язання задач математичними методами;
- рефлексії власного досвіду розв'язування задач та подолання перешкод [8].

Отже переорієнтація освіти на компетентнісний підхід означає: важливим стає не тільки наявність в учня певної системи знань, а й вміння застосовувати ці знання в навчанні та житті.

Формування *політкультурної компетентності*, використання інформації з історії математичних відкриттів є також дуже важливою частиною гармонійного переходу від школи до вишів. Наприклад, використання художньої літератури в математиці. Розв'язання задач історико-культурного та екологічного змісту. Наголошення на внеску в розвиток українських математиків та зарубіжних. Виховання учнів на прикладі життєвого досвіду та творчого шляху відомих математиків.

Потрібно також звертати увагу учнів на прізвища **українських математиків**, на їх внесок у розвиток математики. Я. наприклад, присвятила один урок факультативу в тому році винаходу *Марини Вязовської*, українській математикині, що отримала престижну медаль Філдса, яку часто називають Нобелівською премією з математики.

Але науковцями не народжуються. І школа, і виші при правильному підході до надання математичної підготовки спроможні виховати багато вчених. Зараз 6-ті класи навчаються другий рік за новими програмами НУШ. Я в тому році викладала математику саме у 5-му класі. Є перші успіхи і перші зауваження, що потребують перегляду або корегування, але безперечно, такі програми із нахилом у бік практичного застосування предмету – крок вперед до досягнення основної мети нової української школи. Складені також нові програми з вищої математики ЗВО в УДУНТ, де я викладаю вищу математику. Головним принципом в них є створення комфортних умов та оптимальної форми базового і міцного оволодіння таким цікавим і необхідним предметом, як вища математика, яка, в свою чергу, є інструментом в руках фізиків, хіміків, програмістів для розв'язання актуальних та складних задач сьогодення.

Література:

1. Боровик Г. В. Компетентнісний підхід до навчання учнів на уроках математики./ Методичний посібник для вчителя
2. Васільєва Д.В. Особливості навчання математики в сучасній школі [Електронний ресурс]
3. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти: постанова Кабінету міністрів України від 23.11.2011 №1392
4. Казначей І. В. Діяльнісний підхід та формування ключових компетентностей учнів на уроках математики./Методичний посібник для вчителів/ 2013 р.
5. Компетентнісна освіта: від теорії до практики. Збірка статей. – К.: Плеяди, 2005. – 120 с. – (Відкритий урок. Основна школа. Вип. 3-4)
6. Математика 5 клас автори: Тарасенкова Н. А., Богатирьова І. М., Коломієць О. М., Сердюк З. О.
7. Мій конспект. Алгебра 9 клас. Старова О.О. – Х.: вид. група «Основа», 2017. – 144 с.
8. Математика в школах України №12 (384) квітень 2013. – с.30
9. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Науково-методичний посібник. – К.: А. С. К., 2003. Раков С. А. Математична освіта: компетентнісний підхід з використанням ІКТ. – Х.: Факт, 2005. – 360с.
10. Раков С. А. Формування математичних компетентностей випускника школи як місія математичної освіти//Математика в школі. – 2005 - № 5.

Наукове електронне видання

МАТЕРІАЛИ

I Міжнародної науково-практичної конференції

«Європейське майбутнє: філософсько-освітні студії»,
присвяченої Дню Європи
(«European Future: Philosophical and Educational Studies»,
dedicated to the Day of Europe)
(9-10 травня 2024 року)

ISBN 978-617-8187-18-7 (електронне видання)

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
(Частина 2)

Організаційний комітет може не розділяти поглядів авторів і не несе відповідальності за достовірність поданих матеріалів, їх стиль та орфографію.

Відповідальний за випуск: Момоток О. М.

Підписано до видання 28.05.2024 р. Формат 60×84/8.
Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 38,98. Обл.-вид. арк. 41,91.
Замовлення № 3101.

Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С.
Свідоцтво про внесення до державного реєстру суб'єктів видавничої справи:
серія ХС №48 від 14.04.2005 р., видано Управлінням у справах преси та інформації
73000, Україна, м.Херсон, вул. Соборна, 2,
тел. +38050-133-10-13, e-mail: printvvs@gmail.com